

17 mei 2015, zevende zondag van Pasen
Voorganger: Piet Stikkelbroeck osa

‘Vooruit zien naar een nieuw begin’

Lezing : Handelingen 1, 15-17.20a. 20c-26

In die dagen stond Petrus op te midden van de broeders - er was een groep van ongeveer honderd twintig personen bijeen en sprak: 'Mannen broeders, het Schriftwoord moest in vervulling gaan dat de heilige Geest door de mond van David tevoren gesproken heeft over Judas, die de gids is geworden van hen die Jezus gevangen namen. Hij behoorde tot ons getal en had aan dit dienstwerk zijn deel gekregen. Er staat immers geschreven in het boek der Psalmen: Een ander neme zijn ambt over. Dus moet een van de mannen die tot ons gezelschap behoorden gedurende de tijd dat de Heer Jezus onder ons verkeerde, vanaf het doopsel van Johannes tot de dag waarop Hij van ons werd weggenomen, met ons een getuige worden van zijn verrijzenis.' Men stelde er twee voor: Jozef ook Barsabbas geheten, bijgenaamd Justus, en Mattias. Toen baden zij als volgt: 'Gij Heer, die aller harten kent, wijs degene aan die Gij van deze twee hebt uitverkoren om de plaats te bezetten in dit dienstwerk en apostelambt, waaraan Judas ontrouw werd om heen te gaan naar zijn eigen plaats.' Toen liet men hen loten en het lot viel op Mattias. Hij werd toegevoegd aan de groep van de elf apostelen.

Evangelie: Johannes 17,11b-19

In die tijd sloeg Jezus zijn ogen ten hemel en bad: 'Heilige Vader, bewaar in uw Naam hen die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één mogen zijn zoals Wij. Toen Ik bij hen was bewaarde Ik in uw Naam hen die Gij Mij hebt gegeven. Ik heb over hen gewaakt en niemand van hen is verloren gegaan behalve de man des verderfs, want de Schrift moest vervuld worden.

Maai nu kom Ik naar U toe en nog in de wereld zeg Ik dit opdat zij mijn vreugde ten volle in zich zouden bezitten. Ik heb hun uw woord meegedeeld, maar de wereld heeft hen gehaat omdat zij niet van de wereld zijn zoals Ik niet van de wereld ben. Ik bid niet dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart voor het kwaad. Zij zijn niet van de wereld zoals Ik niet van de wereld ben. Wijd hen U toe in de waarheid. Uw woord is waarheid. Zoals Gij Mij in de wereld gezonden hebt zo zend Ik hen in de wereld, en omwille van hen wijd Ik Mij aan U, opdat ook zij in de waarheid aan U toegewijd mogen zijn.'

Overweging

Degenen onder u die de zee kennen, weten dat er een moment is tussen eb en vloed waarop het helemaal stil is: precies tussen twee getijden is er een tijd waarin niets beweegt: het is doottijd. Tussen Hemelvaart en Pinksteren zou je die indruk kunnen hebben: niets beweegt. Het verhaal van Jezus heeft haar ontknoping gevonden en het verhaal van de kerk is nog niet begonnen. Doodtijd in de liturgie? Alleen maar ogenschijnlijk. In werkelijkheid is het een tijd van intens afwachten en bidden.

Vandaag lezen we weer een passage van de afscheidsrede van Jezus. Hij bidt, terugblikkend op zijn taak die bijna voltooid is. Over een paar dagen zal het eindsignaal van zijn opdracht klinken. Hij bidt voor hen die de Vader hem had toevertrouwd. Dat de Vader hun trouw moge bevestigen. Hij kijkt ook naar de toekomst: “Zoals Gij mij hebt gezonden, zó zend ik hen” Al biddend tekent Jezus de contouren van de gemeenschap van toen en nu en van morgen....

Als we naar de situatie kijken waarin de leerlingen zich bevinden kunnen we alleen maar denken aan de toestand waarin we zelf verkeren. Vaak staan we aan een hoopvol begin en een vervolg dat niet altijd zo is als verhoopt. Wij ook -zoals de leerlingen- kennen momenten waaruit alle stootkracht is weggeëbd en we in volkomen windstilte liggen.

Een gevoel van onmacht overvalt ons wanneer zekerheden die ons onwrikbaar leken op losse schroeven komen te staan. Wanneer een familie of een gemeenschap - tot voor kort nog zo broederlijk in liefde verbonden- uiteen dreigt te vallen. Gods wind blaast niet meer in de zeilen.

Over dit soort windstilte spreekt het evangelie van vandaag: een kleine groep mensen in een steeds meer dreigend wordende wereld. Niets beweegt meer Jezus bidt.

In het Johannes evangelie is het grote gebed van Jezus een bemoediging. Zijn gebed tilt ons uit boven onze moedeloosheid. Boven de angst uit om verlaten te worden, om wees te zijn. Jezus draagt de zijnen naar een nieuwe tijd, de tijd van de kerk, die hij grondvest op een solide bodem: zijn gebed voor de zijnen.

Sinds Pasen valt het op dat Jezus steeds weer spreekt als de Goede Herder: de kudde die hem was toevertrouwd geeft hij, nu de scheiding op handen is, weer terug aan de Vader. Maar hij stelt ze ook gerust: hij zal ze niet uit het oog verliezen. Ze moeten niet met weemoed denken aan de gelukkige dagen dat hij nog bij hen was. Verre van daar!

De afscheidsrede is een lange getuigenis van de blijvende band tussen Jezus en de zijnen. Een intimiteit - en dat is de grote paradoxe- die te volle tot bloei komt omdat hij ze verlaat. Die band is zo sterk dat alleen maar de gave van de Heilige Geest nog sterker is dan de lichamelijke aanwezigheid van Jezus zelf.

'Vader, bewaar mijn leerlingen in Uw naam, opdat zij één mogen zijn zoals wij'. De eenheid in God is het model en de bron van de broederlijke band in de gemeenschap die de Geest ontvangt.

We zitten hier niet in een woordenspel van spitsvondigheden voor specialisten die ver staan van de bekommernissen van het leven van elke dag.

Het evangelie van vandaag gaat over de structuur van de Kerk. De eenheid die de Kerk samenbindt is dezelfde als die bestaat tussen Vader Zoon en Heilige Geest. Dat is wat Jezus wil voor de zijnen: dat ze binnengaan in de eenheid die in God zelf bestaat en dat ze er van leven.

U begrijpt dat we hier mijlen ver staan van een gemeenschap - hoe sympathiek dan ook- die een soort club of erger nog een onderneming zou zijn. En ook mijlen ver van een kerk die helemaal op een westerse leest is geschoeid en waar alles door uniforme regels wordt bestierd.

De Kerk die op Pinksteren geboren gaat worden is een gemeenschap die haar oorsprong vindt in de eenheid die in God is. Dán alleen maar beantwoordt zij aan haar roeping. Dan alleen kan zij de wereld veranderen.

Een theoloog heeft - niet zonder een provocerende humor- kunnen zeggen dat de Drie-eenheid een politiek probleem is. Daarmee wilde hij zeggen dat Kerk-zijn bouwen is aan een wereld waar het goed is te leven naar het voorbeeld van de eenheid die in God is.

'Het is de eenheid die onze band is', zegt Augustinus, 'en wat bindt ons zo niet de liefde?' De liefde die van de mensen broeders en zusters maakt is dezelfde die van God Vader, Zoon en Heilige Geest maakt.

Het evangelie van Johannes is zeker geen gemakkelijke lectuur!

Laten we niet vergeten dat het de vrucht is van het leven, van het geloof, van de verwachtingen en teleurstellingen, de verlangens van een gemeenschap die zich gevormd heeft in een constante strijd tegen ketterijen en vervolgingen die haar van alle kanten belaagden en die - van het begin af aan- verraad en verwerping heeft gekend. De kerk is niet het resultaat van vrome gedachten van een stelletje kamergelovigen!

Het Evangelie van Johannes - geboren uit het volle leven- kan zo op onnavolgbare en definitieve manier zeggen wat de roeping van een christengemeente is: geroepen een plaats te zijn waar God zich openbaart aan de wereld.

Hoe dat zich manifesteert is niet wezenlijk: de tijd, de cultuur, de beschaving waarin we leven zullen hun stempel op haar drukken.

We leven niet meer in het Romeinse Rijk; een Afrikaan leeft niet in Europa en een Aziaat zal er zijn eigen karakter aan geven. Jezus heeft beloofd dat dit niet onze krachten ten boven gaat.

De gemeenschap die wij hier in de Augustijnenkerk trachten te beleven moet een plaats zijn waar God zichtbaar wordt.

Dat dit ideaal haalbaar is zegt Jezus in zijn afscheidsrede: "Zoals Gij mij in de wereld hebt gezonden, zo heb ik ook hen gezonden".

Wij hoeven alleen maar wáár maken dat dit geen loze woorden zijn.